

Spis treści

Wykaz skrótów

Wstęp – *Dariusz Białoszewski*

Część ogólna

1. Zasady stosowania metod fizjoterapii w ortopedii i traumatologii narządu ruchu – *Dariusz Białoszewski, Magdalena Czajkowska, Izabela Korabiewska, Anna Mosiołek, Edyta Smolis-Bąk*

1.1. Fizykoterapia

1.2. Kinezyterapia

1.2.1. Zastosowanie kinezyterapii w leczeniu pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu

1.2.2. Specyfika kinezyterapii po zabiegach chirurgicznych

1.3. Masaż

1.4. Terapia manualna

1.5. Metody specjalne

1.6. Metody relaksacyjne i arteterapia

1.7. Optymalizacja fizjoterapii – fizjoterapia skojarzona (FS)/fusion physiotherapy (FP)

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

2. Podstawowe zasady celowanego postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych zmianach patologicznych narządu ruchu – *Dariusz Białoszewski, Magdalena Czajkowska, Anna Słupik, Izabela Korabiewska, Anna Mosiołek*

2.1. Stłuczenia i krwiaki tkanek miękkich

2.2. Rany

2.3. Obrzęki pourazowe

2.4. Wysięki, przesięki i krwiaki śródstawowe

2.5. Skręcenia

2.6. Zwichnięcia

2.7. Złamania

2.8. Przykurcze stawów

2.9. Przykurcze mięśni (skrócenie mięśni lub przykurcz z nadmiernego napięcia)

2.10. Zaniki mięśni z nieczynności

2.11. Dysfunkcje powięzi

2.12. Dysfunkcje kaletek maziowych

2.13. Dysfunkcje ścięgien

2.14. Wybrane powikłania poprzecięzeniowe, pourazowe i jatrogenne

2.14.1. Wtórne dysfunkcje nerwów obwodowych – usidlenia i zespoły cieśni

2.14.2. Zespoły algodystroficzne (zespół Sudecka)

2.14.3. Odleżyny

2.14.4. Stany septyczne tkanek miękkich/septyczne zapalenia stawów

2.14.5. Artrofibroza

2.14.6. Zakrzepica żylna

2.14.7. Obrzęki limfatyczne

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

3. Wybrane aspekty fizjoterapii narządu ruchu u pacjentów z wywiadem onkologicznym – *Piotr*

Majcher, Rafał Sapata

3.1. Uwagi ogólne dotyczące fizjoterapii narządu ruchu u pacjentów z wywiadem onkologicznym

3.2. Fizjoterapia pacjenta z wywiadem onkologicznym w okresie okołoperacyjnym

3.3. Leczenie ambulatoryjne

3.4. Leczenie uzdrowiskowe

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

4. Zasady stosowania ortez w fizjoterapii – *Grzegorz Benke*

4.1. Ortezy elastyczne

4.2. Ortezy kończyn dolnych

4.3. Ortezy kończyn górnych

4.4. Ortezy tułowia

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

5. Zasady stosowania i przydatność dynamicznego plastrowania w leczeniu pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu – *Zbigniew Śliwiński*

5.1. Wybrane aspekty teoretyczne dynamicznego plastrowania – kinesiotalingu

5.2. Testy przesiewowe stosowane w kinesiotalingu w celu określenia dysfunkcji i tzw. afektacji wybranych obszarów ciała

5.2.1. Testy przesiewowe dla górnej części ciała

5.2.2. Testy przesiewowe dla dolnej części ciała

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

6. Wybrane aspekty rehabilitacji chodu – *Anna Słupik*

6.1. Ocena chodu

6.2. Wybrane metody reedukacji chodu

6.3. Nauka chodu z wykorzystaniem pomocy ortopedycznych i przyrządów

6.4. Znaczenie doboru obuwia i wkładek w reedukacji chodu

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

7. Zasady stosowania leków dostępnych bez recepty w chorobach narządu ruchu – *Paweł Krząścik*

7.1. Skuteczność (profil działania)

7.1.1. Leki przeciwbólowe

7.1.2. Leki przeciwzapalne (NLPZ)

7.1.3. Środki zmniejszające masę ciała

7.2. Bezpieczeństwo stosowania (działania niepożądane i toksyczne)

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

8. Wybrane psychologiczne aspekty praktycznej pracy fizjoterapeuty w leczeniu pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu – *Krzysztof Owczarek*

8.1. Wprowadzenie

8.1.1. Postawa pacjentów wobec choroby

8.1.2. Temperament – typ układu nerwowego

8.1.3. Problematyka różnic indywidualnych

8.1.4. Podsumowanie

- 8.1.5. Wnioski
- 8.2. Asertywność
 - 8.2.1. Zachowania agresywne
 - 8.2.2. Zachowania bierne
 - 8.2.3. Wybrane techniki asertywne
 - 8.2.4. Asertywne krytykowanie i przyjmowanie ocen
 - 8.2.5. Istota asertywnej komunikacji
- 8.3. Wybrane psychologiczne aspekty wzajemnej relacji fizjoterapeuta–pacjent
 - 8.3.1. Dzieci
 - 8.3.2. Osoby starsze
- 8.4. Pacjenci po urazie
- 8.5. Podsumowanie

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

9. Fizjoterapia a niepełnosprawność narządu ruchu – *Jakub Adamczyk*

- 9.1. Amputacje
- 9.2. Urazy i uszkodzenia rdzenia kręgowego
- 9.3. Choroby i urazy ośrodkowego układu nerwowego
- 9.4. Inne schorzenia narządu ruchu

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

10. Wybrane aspekty współpracy fizjoterapeuty z zespołem terapeutycznym i rola edukacyjna fizjoterapeuty – *Monika Lewandowska*

- 10.1. Współpraca w zespole terapeutycznym
- 10.2. Rola edukacyjna fizjoterapeuty
 - 10.2.1. Rola edukacyjna fizjoterapeuty skierowana na osobę pacjenta
 - 10.2.2. Rola edukacyjna fizjoterapeuty skierowana na samego siebie

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

Część szczegółowa

11. Rozwojowe wady kręgosłupa i klatki piersiowej – *Janusz Nowotny*

- 11.1. Wady kręgosłupa
 - 11.1.1. Postawa ciała
 - 11.1.2. Nieprawidłowa postawa ciała
 - 11.1.3. Wady postawy w płaszczyźnie strzałkowej
 - 11.1.4. Boczne skrzywienia kręgosłupa
 - 11.1.5. Diagnostyka wad postawy
 - 11.1.6. Postępowanie korekcyjne
- 11.2. Wady klatki piersiowej
 - 11.2.1. Klatka piersiowa lejkowata
 - 11.2.2. Inne wady klatki piersiowej

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

12. Kręgosłup – *Jerzy Edward Kiwerski, Katarzyna Czerniewska*

- 12.1. Charakterystyka czynnościowa

- 12.2. Wybrane sposoby funkcjonalnej oceny kręgosłupa
 - 12.3. Zespoły przeciążeniowe
 - 12.4. Najczęstsze choroby kręgosłupa
 - 12.4.1. Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego
 - 12.4.2. Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego
 - 12.4.3. Kręgozmyk
 - 12.4.4. Choroba Scheuermanna
 - 12.5. Urazowe uszkodzenia kręgosłupa
 - 12.5.1. Rehabilitacja pacjentów po urazie rdzenia szyjnego
 - 12.5.2. Rehabilitacja pacjentów po urazach niższego segmentu rdzenia kręgowego
 - 12.6. Specyfika leczenia fizjoterapeutycznego pacjentów w wieku podeszłym z osteoporozą
- Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

13. Obręcz barkowa i staw ramienny – *Leszek Romanowski, Ewa Lisiewicz-Bręborowicz*

13.1. Zespół ciasnoty podbarkowej, uszkodzenie pierścienia rotatorów

13.1.1. Anatomia, patofizjologia, rozpoznanie

13.1.2. Leczenie zachowawcze

13.1.3. Leczenie operacyjne

13.2. Bark zamrożony

13.2.1. Patofizjologia, rozpoznanie

13.2.2. Leczenie zachowawcze

13.2.3. Leczenie operacyjne

13.2.4. Postępowanie pooperacyjne

13.3. Zwichnięcie i niestabilność stawu ramiennego

13.3.1. Anatomia, patofizjologia, rozpoznanie

13.3.2. Leczenie zachowawcze

13.3.3. Leczenie operacyjne

13.3.4. Postępowanie pooperacyjne

13.4. Endoprotezoplastyka stawu ramiennego

13.4.1. Anatomia, wskazania, rodzaje endoprotez, powikłania

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

14. Ramię i staw łokciowy – *Stanisław Pomianowski, Szymon Pietruszka*

14.1. Wstęp

14.2. Zespoły przeciążeniowe

14.2.1. Łokieć tenisisty a zespół bólowy przedziału bocznego stawu łokciowego

14.2.2. Łokiec golfisty

14.3. Choroby okolicy stawu łokciowego

14.3.1. Zespół Kiloha–Nevina

14.3.2. Zespół mięśnia nawrotnego obłego

14.3.3. Górny zespół cieśni nerwu łokciowego

14.4. Obrażenia ramienia i okolicy stawu łokciowego

14.4.1. Złamanie trzonu kości ramiennej + zespół cieśni nerwu promieniowego

14.4.2. Zwichnięcia stawu łokciowego

14.5. Złamanie dalszego końca kości ramiennej

14.6. Złamanie bliższego końca kości łokciowej

- 14.7. Złamanie bliższego końca kości promieniowej
- 14.8. Specyfika leczenia przykurczy pourazowych stawu łokciowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

15. Przedramię i ręka – *Leszek Romanowski, Ewa Lisiewicz-Bręborowicz*

- 15.1. Neuropatie uciskowe nerwu łokciowego
- 15.2. Neuropatie uciskowe nerwu pośrodkowego
- 15.3. Neuropatie uciskowe nerwu promieniowego
- 15.4. Rola fizjoterapii w leczeniu neuropatii w obrębie przedramienia i ręki
- 15.5. Uszkodzenia ścięgien w obrębie przedramienia i ręki
 - 15.5.1. Uszkodzenie ścięgien prostowników palców
 - 15.5.2. Uszkodzenie ścięgien zginaczy nadgarstka i palców
 - 15.5.3. Fizjoterapia w uszkodzeniach ścięgien w obrębie przedramienia i ręki
 - 15.5.4. Tenoliza ścięgna
- 15.6. Złamania w obrębie przedramienia i ręki
 - 15.6.1 Złamania dalszego końca kości promieniowej
 - 15.6.2. Fizjoterapia w leczeniu złamań w obrębie przedramienia i ręki

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

16. Obręcz biodrowa, staw biodrowy i udo – *Jarosław Czubak, Agnieszka Stępień*

- 16.1. Charakterystyka czynnościowa stawu biodrowego
- 16.2. Wybrane aspekty oceny funkcjonalnej
- 16.3. Wady rozwojowe stawu biodrowego
 - 16.3.1. Rozwojowe przykurcze mięśni okolicy stawu biodrowego
- 16.4. Biodro koślawe, szpotawe i dysplastyczne
 - 16.4.1. Biodro koślawe**
 - 16.4.2. Biodro szpotawe**
 - 16.4.3. Biodro dysplastyczne
- 16.5. Zespoły przeciążeniowe miednicy i okolicy stawu biodrowego
 - 16.5.1. Entezopatie obręczy miednicznej i stawu biodrowego
 - 16.5.2. Zapalenia przeciążeniowe kaletki maziowych okolicy stawu biodrowego
- 16.6. Choroby stawu biodrowego
 - 16.6.1. Choroba **Legga–Calvégo–Perthesa**
 - 16.6.2. Konflikt udowo-panewkowy
 - 16.6.3. Choroba zwyrodnieniowa stawów z umiejscowieniem w stawie biodrowym – koksartroza
- 16.7. Obrażenia miednicy i stawu biodrowego
 - 16.7.1. Uszkodzenia obrąbka stawu biodrowego
 - 16.7.2. Złamania kości krzyżowej i miednicy
 - 16.7.3. Złamanie bliższego końca kości udowej
 - 16.7.4. Złamania trzonu kości udowej

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

17. Staw kolanowy – *Artur Stolarczyk, Magda Kamińska*

- 17.1. Diagnostyka dysfunkcji stawu kolanowego
 - 17.1.1. Badanie podmiotowe
 - 17.1.2. Badanie przedmiotowe

- 17.1.3. Diagnostyka obrazowa – wskazania
- 17.1.4. Ocena funkcjonalna aktywności codziennej i sportowej
- 17.2. Wady rozwojowe i choroby wieku dziecięcego
 - 17.2.1. Kolano koślawe i szpotawe
 - 17.2.2. Kolano tyłowygięte
 - 17.2.3. Choroba Osgooda–Schlattera
- 17.3. Obrażenia stawu kolanowego
 - 17.3.1. Złamania
 - 17.3.2. Uszkodzenia więzadłowe
 - 17.3.3. Uszkodzenia łąkotek
 - 17.3.4. Uszkodzenia chrząstki
 - 17.3.5. Choroba zwyrodnieniowa stawu kolanowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

18. Podudzie i stopa – *Jarosław Czubak, Agnieszka Stępień*

- 18.1. Charakterystyka czynnościowa
- 18.2. Wybrane sposoby oceny funkcjonalnej
- 18.3. Dziecięce wady rozwojowe
 - 18.3.1. Stopa dziecięca płaska i płasko-koślawą
- 18.4. Stopa płaska statyczna u dorosłych
 - 18.4.1. Badanie przedmiotowe
 - 18.4.2. Leczenie
- 18.5. Stopa poprzecznie płaska
 - 18.5.1. Leczenie
- 18.6. Paluch koślawy
 - 18.6.1. Badania obrazowe
 - 18.6.2. Leczenie
- 18.7. Zespoły przeciążeniowe
 - 18.7.1. Przewlekłe zespoły przeciążeniowe ścięgna piętowego – achillodynia
 - 18.7.2. Zespół kanału stępu
 - 18.7.3. Zespół przeciążeniowy rozciągna podeszwowego – tzw. ostroga piętowa
- 18.8. Choroby stopy
 - 18.8.1. Choroba Haglunda–Severa
 - 18.8.2. Paluch sztywny
- 18.9. Obrażenia podudzia i stopy
 - 18.9.1. Skręcenia stawu skokowo-goleniowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

Skorowidz